

**Του Τσιαμπήρου
Γιάννη,
εκπ/κού-
χοροδιδασκάλου**

(Στο προηγούμενο σημείωμα έγινε μια σύντομη αναφορά στους Βλάχους (ετυμολογία λέξης κλπ. Κατόπιν έγινε αναφέρθηκε ότι η χρήση και εκμάθηση της λατινικής από Έλληνες

στον ελληνικό χώρο διαπιστώνεται και διεπιστημονικά. Πρώτα έγινε αναφορά στην γλωσσολογία. Ακολουθούσε οι υπόλοιπες επιστήμες):

II. Αρχαιολογία. Από αρχαιολογικά ευρήματα της εποχής του λίθου στην Ήπειρο φαίνεται ο κτηνοτροφικός τρόπος ζωής με τις εποχικές μετακινήσεις (Περαία=Θεσσαλία -> Ήπειρος), που ακολουθούν οι Βλάχοι. Η ενδελεχής μάλιστα μελέτη χριστιανικών επιγραφών (της ηπειρωτικής πόλης Φωτικής και της μακεδονικής αντίστοιχα Βέροιας) αποκαλύπτει τις απαρχές του λατινογενούς γλωσσικού ιδιώματος των Βλάχων.

III. Ιστορία. Η μαρτυρία του Ιωάννου Λυδού (βος μ.Χ. αιώνας), ότι δηλαδή καταγράφεται η εθνολογική και δημογραφική υπεροχή των Ελλήνων στα Βαλκάνια, που είναι χρήστες της λατινικής, είναι δεκτή και από διακεκριμένους ειδικούς επιστήμονες της Ρουμανίας (E. Lozovan, C. Poghir, I.I. Russu).

Ο πρώτος Νεοέλληνας ιστορικός Κ. Κούμας διακηρύσσει ότι οι Βλάχοι είναι Έλληνες το γένος. Παρόλα αυτά, Έλληνες ερασιτέχνες 'βλαχολόγοι' (N. Γεωργιάδης, N. Γιαννιόπουλος, Κ. Βλυτσάκης κ.α.), ενώ για ασήμαντα πράγματα επικαλούνται τον Κούμα, ομιλούν για κάθοδο Δακών. Ο ακαδημαϊκός Α. Κεραμόπουλος μάλιστα τους κατακεραυνώνει χαρακτηρίζοντάς τους ανιστόρητους, νοθευτές της ιστορικής αλήθειας με παιδαριώδη λάθη.

Πράγματι ο χρονογράφος Κεκαυμένοσ ομιλεί για 'κάθοδο Δακών'. Αυτό, όμως, αποσκοπούσε σε διαβολή του πολιτικού του αντιπάλου, του Λαρισίου Βλάχου Νικολίτσα. Άλλωστε, ο Γάλλος ακαδημαϊκός Paul Lemerle μας αποκαλύπτει ότι οι Βλάχοι κατά τον Κεκαυμένο είναι αυτόχθονες. Την οριστική αποδυνάμωση αυτής της θεωρίας την δίνουν σήμερα οι πλείστοι των Ρουμάνων επιστημόνων (κατά τον Nasturel και τον Poghir η μαρτυρία αυτή θεωρείται 'αρκετά αναληθής' και 'αληθινά σκοτεινή').

Ο Γερμανός G. Weigand (μισθωτός της ρουμανικής προπαγάνδας, όπως αναφέρεται σε ρουμανικές εγκυκλοπαιδείες) παρουσίασε τους Βλάχους της Ελλάδας και τους απόδητους τους ως τάχα ιδιαίτερα Βλαχική εθνότητα, γεγονός που διοχετεύεται και σήμερα ακόμα διεθνώς.

Συνεχιστής του μάλιστα στις μέρες μας είναι ο πολύδραστος σπουδαρχίδης Thede Karl. Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών ομάδων (ΚΕΜΟ) ιδρύεται στην Ελλάδα, με συμμετοχή του T. Kahl και με επιδότηση από το ελληνικό δημόσιο, ένα σωματείο που και μόνο οι λέξεις του τίτλου τα λένε όλα. Ο T. Kahl πρωτοστατεί στην 'παρασυναγωγή' της Λάρισας (από το ΚΕΜΟ) με θέμα την βλαχική γλώσσα, όπου δεν καλούνται Έλληνες επιστήμονες παρά μόνο επιστήμονες και αυτονομιστές από έξω, τάχα 'τυχαία' ευρισκόμενοι εκεί. Κινείται δε ελεύθερα στον ελληνικό χώρο ως προκλητικός προπαγανδιστής και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων (ΠΟΠΣΒ) τον αποδοκιμάζει χαρακτηρίζοντάς τον 'persona non grata'. Συγγράφει μάλιστα βιβλίο το 2006 γραμμένο στα ρουμανικά (Ιστορία των Βλάχων), στο οποίο προπαγανδίζει ότι οι Βλάχοι της Ελλάδας και της Δισσαφοράς αποτελούν εθνότητα άσχετη με τον ελληνισμό. Οι Έλληνες Βλάχοι βροντοφωνούν ότι είναι Έλληνες εκλαπνισμένοι, δίγλωσσοι και ο σύγχρονος μας κα-

θηγητής της Ιστορίας του πανεπιστημίου Mannheim Heinz Richter επιστημαίνει ότι οι Βλάχοι έχουν ελληνική ταυτότητα και από κάθε άποψη είναι Έλληνες.

Στο ίδιο βιβλίο και στο κεφάλαιο για τα Ζαγορωχώρια, ο Kahl αφισβητεί (εκτός από τους εκεί Βλάχους) και την ελληνικότητα των εκεί ελληνοφώνων Ηπειρωτών. Δεν λαμβάνει υπόψη του τα πορίσματα του διακεκριμένου Βούλγαρου ανθρωπολόγου Peter Boen και του καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Θ. Πίτσιου, όπου μας λένε ότι οι διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες της Ήπειρου χαρακτηρίζονται από κοινούς ανθρωπολογικούς τύπους και την ίδια ανθρωπολογική σύνθεση.

IV. Λαογραφία. Ο λαϊκός πολιτισμός των Βλάχων (ήθη, έθιμα, παραδόσεις κλπ) διαπιστώνεται από ξένους ειδικούς (περιηγητές, επιστήμονες, ερευνητές) ότι είναι καθαρά ελληνικός (Alan-John B. Wace & Maurice Scott Thompson, Em. Turczynski, Tr Stoianovich και άλλοι πολλοί). Η αρχιτεκτονική των Βλάχων (οικίες) κατατάσσεται στον ελληνομεσογειακό τύπο σύμφωνα με τον Σέρβο ακαδημαϊκό και καθηγητή του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου J. Cvijic.

Ο καθηγητής του πανεπιστημίου Βουκουρεστίου T. Parahagi μας ομιλεί για την συμμετοχή των Βλάχων στη δημιουργία του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού και αποδίδει την επίδοσή τους αυτή στην ελληνοβλαχική συνύπαρξη και κατεξοχήν στην διγλωσσία τους (παραδεκτή από ξένους επιστήμονες- M. Gyoni). Οι Βλάχοι, μας λέει, προτιμούν το ελληνικό στίχο γιατί η ελληνική γλώσσα έχει εκφραστική ευλυγισία, λεκτικό πλούτο έναντι του ατροφικού βλαχικού ιδιώματος, το οποίο το παρρησιάζει με 'υδροχαρές φυτό σε ελληνικά νερά'.

Ο Ρουμάνος λαογράφος Raunescu ερευνώντας τα δημοτικά τραγούδια των Βλάχων στη Δοβρουτσά (γνωστή μετανάστευση Ελλήνων Βλάχων εκεί στον μεσοπόλεμο), ζητώντας από βλαχοπούλες βλαχικό τραγούδι, έμεινε κατάπληκτος στο άκουσμα δημοτικού τραγουδιού στην ελληνική γλώσσα.

Η μουσικολόγος του ΑΠΘ Αθηνά Κατσανεβάκη στην δικαστορική της διατριβή, διαπιστώνει αρχαιοελληνικό μουσικολογικό υλικό στα βλαχόφωνα τραγούδια και τονίζει ότι η ύπαρξη ελληνοφώνων τραγουδιών στη μουσική παράδοση των Βλάχων δεν πηγάζει από μια εξωτερική επιρροή, αλλά, όπως δείχνουν τα δεδομένα, από την ίδια τους την καταγωγή (ελληνική).

Ωστόσο, ακόμα και στις ημέρες μας κυκλοφορούνται συλλογές βλαχικών τραγουδιών ως μεταφορές (συντηρημένα προϊόντα προπαγάνδας). Όσον αφορά τον χορό, στα βλαχοχώρια της Πίνδου οι ομαδικόι τελετουργικοί χοροί είναι ακόμα ζωντανόι και αποτελούν μέρος της αδιάσπαστης ενότητας λόγου-μέλους-κίνησης, χαρακτηριστική μόνο του ελληνικού χώρου από τους αρχαιούς χρόνους (Ομηρικά έπη) μέχρι σήμερα. Ο διάσημος Ελβετός εθνομουσικολόγος Samuel Baud- Bovy δηλώνει: «Όπως η ανθρωπολογία έτσι και η εθνομουσικολογία επιβεβαιώνει ότι οι Σλαβόφωνοι και οι Ρωμανόφωνοι στην απόλυτή τους πλειονότητα είναι απόγονοι αυτόχθονος πληθυσμού».

V. Εθνική συνείδηση. Αυτό που είναι καθοριστικό εθνότητας ενός πληθυσμού είναι η εθνική του συνείδηση. Η συνείδηση των Βλάχων είναι ελληνική (το ομολόγησε και ο ίδιος ο Weigand). Ωστόσο, στις ημέρες μας υπάρχουν αρκετοί που επιθυμούν να εντάξουν τους Έλληνες Βλάχους σε καθεστώς μειονότητας (Thede Kahl, μισέλληνες πράκτορες, ΚΕΜΟ, ΕΛΙΑΜΕΠ κλπ). Παρόλα αυτά, οι Βλάχοι δηλώνουν έμπρακτα την ελληνική συνείδηση τους, όπως το έκαναν στο παρελθόν με πολλούς τρόπους και ιδιαίτερα με τους εθνικούς τους αγώνες.

(Περιληπτική απόδοση ΠΡΟΛΟΓΟΥ Αχ. Λαζάρου στο εξαιρετικά επιμελημένο και καλαίσθητο επιβλητικό 'Εδεσματολόγιο Βλάχων' της Έφης Γρηγοριάδου, Εκδόσεις 'Κοχλιάς', Αθήνα 2006)